

CONVERSA AMB MERCÈ GIRALT

Per Maria Oleart

Em plau molt que, en aquest número, ens contesti unes preguntes la Mercè Giralt. Potser no sigui jo la persona més indicada per presentar-la... ben segur que molta de la gent que ens llegeix la coneix més del que en pugui dir jo.

Fa temps que en tenia referències d'ella, i amb motiu dels Premis literaris del Maresme que ella guanyà a Alella, vaig veure-la per primera vegada. És un enriquiment poder tractar-la.

Em van cridar l'atenció les notes que feies al Full informatiu de l'Ajuntament mentre en formaves part. ¿Et senties molt identificada amb Alella? I, què consideres més positiu en les tasques que vas fer com a regidora, el temps que vas ser-ne?

Amiga Maria; Aquesta pregunta que em fas, en conté dues. Anem per parts:

Sí,estic molt identificada amb Alella, en un sentit tan ampli com vulguis donar-li. Em sento part de la gent, de l'ambient, dels turons que ens limiten el cel, de tot el que m'agrada, i de quantes coses voldria modificar, i fins i tot fer desaparèixer. Sí, em sento pertanyent a aquesta comunitat. No puc, però, arribar a considerar-la com un cosa allunyada de Barcelona, pel que es refereix a sentir-me'n part. Crec que, dintre meu, ambdues comparteixen espais semblants.

Pel que fa a "que considero més positiu de les tasques que vaig fer a l'Ajuntament durant els quatre anys que vaig ésser-hi", també aquí em cal marcar una divisió. M'explicaré: primer, què va ser més positiu pel poble, i segon, què va ser-ho per a mi. (De fet crec que tots treballem una mica per a nosaltres mateixos.)

La gent d'Alella és qui pot respondre, millor que jo, al primer apartat. Molts cops, la voluntat no va, necessàriament, lligada a l'eficàcia. Vaig fer-me càrrec de la redacció de "El Full", amb enorme il·lusió. Per a mi, era importantíssima la tasca d'informar al poble, de la manera més transparent possible, sobre la gestió municipal. També tenia molt clar que resultaria difícil interessar la població en assumptes dels quals, i durant molts anys, s'havia sentit apartada -no cal, ara, cercar-ne les raons- però que era vital que els coneguessin, els acceptessin com a propis i fessin sentir les seves opinions al respecte. "El Full"

podia ser una bona eina per ajudar a aconseguir-ho. Haig de confessar-te que no crec haver pogut atànyer, del tot, aquest darrer objectiu. Estic convençuda que no en vaig saber prou, i em dol. Per a ser del tot sincera et diré també que el fet que la seva publicació hagi estat tan espaciada, durant el darrer any i mig, està contribuïnt, i no pas poc, al desinterès bastant generalitzat del ciutadà, pel que es pugui "coure" a la Casa de la Vila. Aquesta és una opinió molt personal sens dubte.

Per a mi, el pas per l'Ajuntament va ser una experiència altament enriquidora. Aclareixo el sentit d'aquesta frase per tal d'evitar confusions, al parlar d'enriquir-me: ni jo, ni cap dels meus companys de Consistori, no varem cobrar cap sou, com a retribució pel treball realitzat en la corporació municipal. Parlo d'enriquiment perquè per a mi, que m'agrada la gent -entenen-ros, d'un en un, que no pas en massa-, la meua estada en la regidoria d'Acció Social em va donar l'oportunitat de conèixer-ne molta i de variada condició. En aquella època vaig acumular un munt d'experiències, entre les quals fan més gruix les positives que les negatives. Vaig guanyar amics; també gent que em saluda i amb la qui parlo, encara que, a voltes, em costa recordar-ne els noms, entre ells molta part de jovent, pel que sempre m'he interessat. També m'he entrebancat amb alguna persona, no et creguis... i el que més em neguiteja és que l'interessat mai no m'ha aclarit el perquè. Resumint: de cara a la meua evolució com ésser humà, ha resultat un període ben profitós.

Des de quan escrius?

Sempre m'ha agradat escriure. Ho havia fet en castellà, però mai seriosament, sempre escrivint i estripant fulls, plenament convençuda que no expressava, de cap manera, en aquella llengua, que no era la meua, allò que volia dir. Tot el d'aquella època, ho vaig destruir. De petita no havia pogut aprendre a escriure en català. Fa uns nou anys, al quedar-me, en l'aspecte familiar, més lliure, vaig començar estudiar-lo. L'estiu del 78 la meua filla, en llegir uns papers on, per tal de practicar, havia estat escrivint, va pensar que allò era un poema. A ella dec, doncs, el descobriment d'aquest estri amb el que tant m'agrada de jugar.

Tinc la sensació que et plouen els premis. ¿Quants i quins has guanyat?

No t'ho creguis pas això. M'he presentat a pocs certamens, mai fora de la comarca, i tinc guanyats només tres cops el "Goleta i Bergantí" d'El Masnou, i dues vegades el "Font Picant" d'Argentona. Me n'oblidava; també el col·lectiu que es convocà, 80-81, en memòria del jove poeta desaparagut, Joan Barceló, de Menarguens. He publicat alguna cosa en edicions igualment col·lectives.

És amb força recança que em presento a certàmens literaris. No vull que se m'interpreti malament; no em refereixo a que desconfiï dels components dels jurats. És que, en el què escric, m'hi sento jo, tota sencera i sense racons obscurs, i no m'agrada gens la impressió que em produeix. Em fa l'efecte de trobar-me en una passarel·la, on tots els focus convergeixen.

"Embolica aigua amb mocadors i els reparteix a les palpentes".

En un primer moment sembla que la teua poesia digui coses boniques sense altra pretensió que un vers sota l'altre... Però per poc que hom hi aprofundeixi, s'adona del bàtec del temps fugir i l'angoixa de viure "damunt cavalls decadents"...

En surt vencedora la voluntat de ser i fer:

**"i fa esclatar roselles
al clatell de l'hivern"**

Què llegeixes? Qui, o què, creus que pot haver influït en la teua obra?

És una vergonya, però llegeixo poc. Haig d'aprendre moltes coses encara, i, en aquesta feina esmerço part del temps que tinc; per altra banda, m'atrau més agafar un foli i posar-me a escriure-hi tot el que em passa pel cap. M'agrada, però, molt de llegir Pere Quart, Fages de Climent, Ruyra, Rodoreda, Tagore, Martí Pol, Ballarín i d'altres. Tinc sempre a mà alguna obra de Salvador Espriu. He llegit i repassat els seus versos i mirat en lupa el

el lèxic prodigiós que hi empra. Sóc una enamorada de la paraula i de la seva capacitat de dibuixar imatges de fora i de dins. Si em calgués d'anomenar sols un poeta, aquest fóra Salvador Esfrú, sens dubte.

Mira, crec que hem de ser conscients que, si és cert que, fins ara, l'home és qui ha remanat les cireres en el camp literari, (i en tots,) no és minimitzar res parlar en femení quan escrivim. M'adono que, passa sovint, la dona adopta el paper de l'home en aquest camp. És perillós i en perjudici pel propi desenvolupament.

¿Què ens pots dir del feminisme?

Mira: d'entrada jo no crec massa que hi hagi una manera d'escriure diem-re femerina, i una altra de femerina; si bé això pot formar part del rol de la nina o el camió. Conec homes, molts homes, enamorats de les flors, i dones, pregonament femerines, que ocupen llocs d'administratiu o bé planten tendes en una acampada, tan perfectament com pugui fer-ho un home. Encara que, fisiològicament, homes i dones no som iguals -per sort per a tot-hom- en la part intel·lectual em sembla que la diferència inicial no és pas gran. Els nivells de sensibilitat, esperit crític, estats emocionals, observació, capacitat d'anàlisi, de síntesi, autodomini, etc., són comuns a ambdós sexes, amb variacions no gaire més acusades que les que normalment es donen entre individus del mateix. Una altra cosa és l'actitud, respecte l'entorn, que ens fa prendre l'aprenentatge sofert dins l'educació rebuda en una societat quadriculada, dintre la que se'ns assenyalat una casella -amb un paper a gravar en la nostra personalitat- de la que sortir-se'n podria representar anatema.

No crec gaire en el sentit que s'arriba a donar a la paraula femirisme, Sota d'aquest mot s'hi han aixoplugat massa coses, un excés d'actituds diverses i conceptes diferents que, a voltes, àdhuc jo crec que es contradueixen.

Em sembla que, quan parlem d'homes i de dones, hem de fer-ho sota l'aspecte genèric d'éssers humans. Cada un té un lloc a ocupar enmig dels altres, i la situació d'aquest lloc ha d'estar d'acord amb les aptituds de cada persona. El que caldria -i sembla que s'avança en aquest terreny- és que les especials condicions de cada ser humà rebessin els corresponents estímuls, sense diferenciacions educacionals per motiu del sexe. Som lluny d'aconseguir-ho, encara, però el fet que tu preguntis la meua opinió respecte aquest tema, i jo t'ho pugui respondre, ja és un senyal positiu. No et sembla?

D'acord que no hi ha una manera d'escriure segons el sexe; t'ho deia perquè en molts dels teus poemes t'he notat usar el masculí per subjectivar-te. A més, en el conte tan bonic que et publicà l'AVUI: "Va de fantasmes", el protagonista era un home. I és que portem uns antecedents que ens han fet creure que qui fa coses és l'home. Temps ha, hem anat llegint llibres escrits per homes i com a mimetisme natural, al posar-nos a escriure, ho fem inconscientment en masculí.

Ah! Per mi, feminisme és la lluita per aconseguir que ningú, per causa del seu sexe, sigui supeditat a ningú, per la lliure i neta expressió dels nostres actes. Dic ningú perquè hi ha dones masclistes i homes sortosament, feministes.

Ara que m'ho fas notar -no pas abans- penso que escric els poemes una mica com a ser asexual. No crec que el que dic en ells, digui específic de la femella o bé del mascle, -per entendre'ns- i sí, comú a ambdós, en l'ambivalent designació d'"home". Per aquesta raó -afegida a d'altres que, sens dubte, em s'eren per dins i en són difícils de controlar- els escric emprant la forma del masculí.

Penso en els pocs contes que he escrit i en els seus personatges. La majoria dels petits protagonistes són nois hi ha cops, que es tracta de noies. Em sembla que obeeixo una mica al clixé: "xicots entremaliats, i noies dolces", encara que no massa. M'he n'has fet adonar. Recorda'm que et dec un favor

Us oferim un poema de la Mercè Giralt que és part del recull guanyador a Alella i seleccionat per la I^a Mostra Literària del Maresme.

ESTIMADES VEUS DE L'HORABAIXA

Per la dolça celística d'un capvespre
que mor sense gemecs,
m'arriba neta, a voltes reprimida,
però sencera sempre,
seriosa, tendra o dura,
la veu dels qui no són.

És un murmurí que puja d'arran d'aigua
i m'acarona com un cant de bressol.

Fa olor el coster, de pinassa mullada
i llum d'estels, penjats als branquillons

Ara, és la cançó enyorada, que perfilen
les veus dels qui no són
al blau incert d'un mar que no té data,
enmig d'hores menudes, sense son.

No tinc pas por -amb l'infant a la falda-
del cor de veus que li fan la non-non.

Ales flonges -fàmuls d'ulls insondables-
bressen les glans a branques de l'alzina
que sura entre dues aigües, i no dorm.

L'insomni de segons qui

Per Maria Oleart

M'agrada viure a Alella. S'hi viu tranquil però amb sorpreses.

Un dia a la bassa del jardí de casa, hi varen aparèixer dos peixos vermells que hi fan d'allò més bonic. Et venen a merjar a les mars i tenen un aire de pau que s'encomara. Ha passat anys i encara no sé qui va ser el generós obsequiant.

No fa gaire, per la primera quinzena de setembre, algú que patia d'insomni, va "apagar" la burilla de la cigarreta als xiprers de la nostra valla. Ja us podeu imaginar l'incendi que ocasionà! Em pregunto si és el mateix que temps enrera va fer punteria, amb taronges, els vidres de la finestra a quarts de tres de la matinada... i és que l'insomni te mals consellers.

Llàstima que aquestes persones no llegeixen, si ho fessin, des d'ací els podria donar bons consells. Clar que si llegissin ja tindrien altres cabdries i no s'avorririen tant, no els caldria anar a cercar aquestes distraccions tan perilloses... No hi ha com un bon llibre per ocupar les hores de vigília.

Les idees de l'escriptor et netegen les pròpies que t'anguniegen; a més, el fet de fixar la vista acaba per fer-te aclucar els ulls i ja no hi ha insomni!

A la taula on escric aquesta nota hi tinc un ram de roses roges que fan una flaire deliciosa. No n'hi ha de roses tan odorants com aquestes! D'on les he tret? Un matiner -o matinera- me les ha deixat aquest matí a la porta de casa. No sé qui és i li'n dono efusives gràcies.

¿Oi que viure a Alella és com obrir una capsula de sorpreses?